

ქართული კულტურის განვითარების

საქართველოს
მეცნიერებების
კულტურის
განვითარების
სამსახურის
გაზეთი
№3 (280)

15 მარტი -
15 აპრილი
2020

ვადი 1 ლარი
გამოცის
თვეში რჩევა

სოსო სიგუა

ქართული პოეზია თითქოს ელოდა ასეთი სალოსის გამოჩენას, მაგრამ ბედის ირონით იგი სწორედ მაშინ უნდა მოსულიყო, როცა მისთვის ადგილი აღარ იქნებოდა. მძღვანი სოციალური მიმოქცევის უამს ტერენტი გრანელის მწესარე, უსაზღვრო სევდითა და კაეშნით აღსავს ლექსები მოჰკავდა გრიგალში მოფარფატე ატ-მის ყვავილებს.

ტერენტი გრანელი ფედერალისტი იყო, ფედერალისტების პრესაში თანამშრომლობდა წალენჯიხელის

ფსევდონიმით, მაგრამ არც პოლიტიკას გაჰყოლია, არც პუბლიცისტიკას. იგი ადრევე გაიტაცეს პოეზიის ბენებმა ქარებმა. ხომ იყო დიდი პესიმისტი დავით გურამიშვილი, „მჭერე კაცთან“ მოდავე და უფლის მადიდებელი. მაგრამ მის მძიმე განწყობილებას ასხივებდა ქრისტიანული ღმერთისადმი რწმენა. ხოლო ტერენტი ის პოეტია, რომელმაც დაკარგა ღმერთიც, სამშობლოც, კაციც და საფლავების ლოდებს შერჩა.

იგი იყო დამარცხებული საქართველოს გლოვის მუსიკა, სამარიდან ამოსული აჩრდილი, სისხლიანი სულით ცისკენ მაცქერალი, ყველაზე დაწყებული დეკადენტი ჩამოგორის ტერენტის მისი მოდერნისტული დანართის მისი მოდერნისტული დეკადენტი ჩვენს მწერ-

ლობაში, არა მხოლოდ ლექსებით, ცხოვრების წესითაც. თვით მკვლელობაზე ფიქრი ბევრთათვის ლამაზი არტისტული უესტი იყო, ხოლო ტერენტი თავად იჩქაროდა სიკვდილისაკენ.

ლექსის მეტრი, რომელმაც იგი თავის ფარვატერში მოაქცია. მაგრამ ტერენტი გაჰყვა ელვით განათებულ ბილიკს უფსკრულისაკენ, სადაც გადაჩევაზე ცისკენ გაფრენად წარ-

„მე - თანამდგრავრი გვარი ვოთლების“

ასეთი განწყობილებითაა შთაგონებული მთელი მისი ლირიკა, სადაც იშვიათად გვხვდება მიწიერი სიცოცხლის მაუნტებელი სიტყვები სული ელტვის ზეციურს, არამატერიალურს, რომელიც ქარსა და მუსიკაში განხორციელდა. იგი იყო „ღრუბლების მიწაზიშნი“, მაგრამ ბედის განაჩენით მიწაზე ცხოვრობდა, როგორც სწეული მანანალა.

სევდით დაბინდული მზერა ქვეყანას მხოლოდ სამფერად ხედავდა შავად, თეთრად და ცისფრად. ცისკენ მაცქერალს არ შეუნიშნავს ცისარტყელის შვიდი ფერი, რადგან სამყარო მის ფიქრებში იყო დანთქმული.

სასონარკვეთილი კაცის ხმა მოგვესმის ამ სტრიქონებიდან: „ჩემი სახე რომ ყვითლდება, ვხედავ, შორე უ ლი ყვავილებიც ხმებიან, სამარისკენ აცილებენ ცხედარს და მუსიკის მგლოვიარე ხმებია“, „რანაირი ნაწარმები მივალ, მიმაქვს ჩემი დაკრეფილი ხელები“, „მშვიდობით, ჩემო ახალგაზრდებო, მე სამუდამოდ გემშვიდობებით“...

ტერენტი გრანელის პესიმიზმს მრავალი წყარო კვებავდა ნერვიული ფსიქიკა, ბიოგრაფია, არეული დრო, მაგრამ მოხდა ისე, რომ ასეთივე განწყობილება სუფევდა დეკადენტებისა და მოდერნისტების ნაწერებში. სამეგრელოს ნისლებიდან, ჭაობებიდან, ლაქაშებიდან წამოსულ ჭაბუკს, მალარიითა და ციებით დასუსტებულ მის ნერვებს ახალი პოეზიის ბენები გრიგალი ეკვეთა. გალაკტიონი, შემოდგომისა და დაღლილობის პოეტი, უეჭველად იყო გრანელისათვის

მოედგინა.

„Заплакать - одно мне осталось“, გულმოკლული იმეორებდა ბლოკის სტრიქონებს.

ამ კაცს, ვინც ზამთარში პერანგით დადიოდა, ზაფხულში კი პალტოთი, ჰქონდა ლექსისა და სიტყვის საოცარი გრძნობა, რომელსაც ვერ შეგძენს ვერც ერთი აკადემია. ამიტომ წერდა ასეთი სითამამით: „და სასიკედილო თეთრი ცრემლიდან მე ვიხედები, როგორც იქს“. ***

სიბოლისტი იყო და ღამე აშინებდა. ცისფერ შორეთს ეტრფოდა და ტალახში ეცემოდა. ოცნებაში მთელ სამყაროს ფლობდა და კიბის ქვეშ კვდებოდა, როგორც ფიროსმანი.

არ ჰქონდა ფული, სამსახური, ტანსაცმელი, არ ჰყავდა არც ცოლი, არც სატრფო, ლექსების გარდა არაფერი გააჩ ნდა.

დადიოდა თბილისის ქუჩებსა და სასაფლაოებზე, როგორც დამსხვრეული საქართველოს შეშლილი ძეგლი.

შიმშილითა და სიცივით განამებულს ეჩვენებოდა, რომ თავში გველი ჰყავდა და რომ მამამისი ნიცშე იყო.

იცხოვრა და მოკვდა ისე, როგორც ვალერინ გაფრინდაშვილის „ბოჰემის მონოლოგის“ პერსონაჟი. თითქოს მასზე ეთქვას გა ლაპ ტი ონს:

„მჭერა მე შენი ძმობა.***

შენი შეშლილი ფერი.***

... ოცდახუთი წლის დავინცების შემდეგ გაიხსენეს და გადაფურცლეს ბოლშევიკური ტანკით გასრესილი მისი მგლოვიარე ლექსები.

რეზო სტურუა

ენავ მეგრულო,
სისხლით და ოფლით
გაუდენთილო,
მიწავ ბედკრულო,
სიყვარულისთვის
გაჩენილო
ენავ მეგრულო.
ქართული გენის
სამსახურპლოზე
მტლად დადებულო,
საქართველოსთვის
ნატანჯო და
გაწამებულო,
ქართული ენის
შვილო, დედავ,
შენ — დიდებულო,
კოლხურო სულო,
ჯერაც, კიდევ,
არ გაგებულო,
შენ გვირგვინი ხარ
ივერიის
ცად ანთებულო,
უკვდავებისთვის
გაჩენილო,
ენავ მეგრულო!..

ირინა ტაბალუა

გავშვობის შიშვა

ბავშვობის შიშვა
იმ გახურებულ მახათზე მოგიყვებით,
თოთო ბიბილოში რომ გამირჩო
ზედა სართულის მდგმურმა;
კაფანდარა ცოცხის ჩხირზე,
საყურის როლს რომ კარგად ირგებდა;
ჩქარ საქანალეზე -
დედის კალთიდან წყდებოდი თითქოს;
შავ სალოგინეზე,
რომელიც კუბოს ჰგავდა
და შიგ მკვდრები ცხოვრობდნენ;

მიცვალებულის ლილისფერ სახეზე,
ყბა ჩემს თვალწინ,
ჯერ კიდევ თბილს რომ აუკრეს;
მათემატიკის პედაგოგზე,
მის მწარე ალუმინისფერ სახაზე;
პედოფილზე, სკოლის კუთხეში
ასოს რომ არხევდა,
სტენით გვიხმობდა პატარა გოგოებს,
ჩვენ კი კისრისმტვრევით
შინ გავრბოდით;

სოფლის სახლის ძველ ბუფეზე,
ჩარჩოში გამომწყვდეულ
დიდი ბაბუის მზერაზე,
ხან რომ მიღიმოდა, ხანაც მიბლვერდა;
სტომატოლოგის სამზე,
მახინჯ ექთანზე
ხელ-ფეხს რომ მიპამდა;
ნოემბრის თვეზე,
ჭინჯა რომ გვსტუმრობდა.
თუ ხილს სარკმელთან არ დავუტოვებდი,
იმ დამით თვალებსაც ამომთხრიდა;

სხვენზე მოხტუნავე თრიაზე -
თითქოს უსაკურთხო სული
დახეტიალობდა;
საკუთარ ჩრდილზე,
რომელიც დასახრჩობად დამყვებოდა;
ჭაში ჩავარდნილ ჩემივე სახეზე,
სათლის რახუნით
რომ ვლამობდი გადარჩენას;
ძაღლის ყმუილზე,
ნამიერად ვსამდებოდი
და მივყავდი ორ მკვდარ მეზობელს;

დედის ეჭვიანობაზე მამის მიმართ,
ჩუმ ჩურჩულზე, არ პატიებაზე;
შიშები მარტობაზე;
ქალწულობის შენარჩუნებაზე,
ქორნინებამდე;
ვწერ და ვიღიმი.
ვწერ და ვბერდები.
ვწერ და სულ სხვანაირად მეშინია.

ასეც რომ მოხდეს

ასეც რომ მოხდეს,
ავდგე და დავწვა ეს სახლ-კარი,
სადაც ვიცხოვრე,
მე გადავარჩენ ბავშვობის ალბომს
და შიგ ჩარჩენილ ბალის პედაგოგს
აუცილებლად ამოვაჭრი სახეს.
სამოვნებით, მშვიდად და ნაზად,
სიამოვნებით, აუდელვებლად.

თმა რომ მრავალჯერ მოწყდა ბაკეებს.
ის კი თავისი სქელი თითებით,
დალლილ მამაჩემს ურჩევდა საქმეს.
მე მძულდა ბალი.

ის ლურჯი კიბეც.
მის მოაჯირში ჩემივე თავი
სასაკლაოზე გაება თითქოს.
ვინატრე დედა.
არ ჩანდა დედა.

და ახლა, როცა ვგებულობ ამბავს...
დღეს თუ ხვალ, ალბათ,
ხვალ თუ დღეს, ალბათ...
უნდა ჩაძალდეს ის პედაგოგი,
მე მენანება
იმ დღოში იგი,
დროში, რომელიც არ მენანება.
ირინა ტაბალუა

არტურ სულამანიძე

* გ ა ლ ა კ ტ ი რ ნ ი *
(ნამდვილი ამბავი)

„გ ა ლ ა კ ტ ი რ ნ ი! ბიჭებო“ - თქო,
ალმომხდა მაშინ, ორმოცდაცხრამეტს,
ვიტრინასთან, იანვრის რვაში.
მთალამპიონი ცხოვრებაში
პირველად ვნახე,
ეცრემლებოდა რუსთაველის,
მოხუცის სახეს. მოგვიახლოვდა,
მაკოცა და... გაქვავდა ფიქრად...
„გალაკტიონი? ძაბიკებო, არა“ - ო,
გვითხრა. მოდი ახლა და შევადაროთ
შოთასო, ჩვენსას, ამას რიონიც
გვიღალადებს, ბერსა და ერსაც:
უცილობელად ჩვენი სჯობსო
მიკვლეულს ახალს,
ალბათ მიტომ რომ მას ასმევდნენ
ისრაელს სხვა წყალს.
დაგვემციდობა...
არ ველოდი რად ასე სწრფად?
გალაკტიონის ხილვა დამრჩა
მე ცოცხალ ზღაპრად.

ზურგის ჩარი
(ავტოშარუი)

ჩემი ქარი რაა?
მ ე ც ნ ი ე რ ე ბ ა ა ! ...

დ ღეს
დ ი-
დ ი
დ აცვაა... ჩემი ხელ-
დ ასმაა.

სიზმარ ვნახე,
ს აა დ ?
ხეზე ვიყავ...
ც აა დ !

იქ ნაყოფიც
სხვ აა,
სიხარულის
ზღვ აა !!!

ჯენი ჩხეიძე

მე ვიცი მელის
ცივი სამარე,
უსიყვარულოდ წავალ....
შორია.
ვცხოვრობდი, მაგრამ
სიცოცხლე ვმალე,
თითქოს და სულაც
არც მიცხოვრია.
უსიყვარულოდ
გზებზე ვიარე,
ვინ რას გაიგებს,
ან ვის ადარდებს,
ან ვინ მომირჩნს
სულის იარებს,
რომ შევახიე გზად
ეკალ-ბარდებს.
სულ არ მინდოდა
ვერცხლი და ოქრო,
რა თავში ვიხლი -
რად მინდა ფული,
ვყოფილიყავი ღარიბი გოგო,
შენს მხარ-მკლავებში
შეფარებული...

უსაშველოდ მენატრები და
უშენოდ ვერ ვძლებ,
ნეტავ, სადმე აქვე იჯდე
ჩემს წინ, ანდაც გვერდზე.
ჩემო გიურ ქარიშხალო,
სულის ველზე მქროლო,
შენით ვსუნთქავ,
შენით ვცოცხლობ,
შენ მიყვარხარ მხოლოდ.
თითქოს წვიმის ქვეშ
ვდგავართ და
უღვთოდ გვლუმპავს თქორი,
მაგრამ მიუწვდომელი ხარ,
შორი, ცაზე შორი.
მოდი, გულზე მიმიკარი,
მსურს, რომ გაჩნდე აქვე,
ახლა უშენობა მტკივა
და ცხელ ცრემლებს ვაფრქვევ.
კაუზანმა და დარდებმა
სული გამომფიტეს,
სიზმრად გხედავ მოდიხარ და
მჩუქნი წითელ ტიტებს.
გაიგლის ეს დეპრესია,
მოლოდინი მძიმე,
მოხვალ, თვალებს დამიკოცნი,
შენთვის მოციმციმეს.
ოი, როგორ მენატრები
და მაკლიხარ ტკბილო,
ამ ლექს გინერ, რადგან ლექსში
მაინც შეგხვდე, ვცდილობ.
ვმალავ გაუსაძლის ტკივილს,
გულის ფსკერში ვმარხავ,
მალე სამყაროს შევძახებ:
-რომ მე შენ მიყვარხარ.

მანანა ტონია

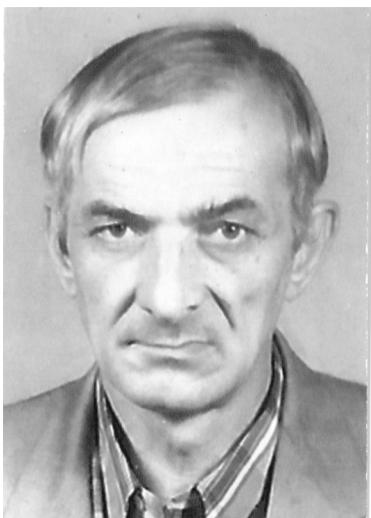
სოლი 963

გათენდა დილა და მზემ პირზე შეიშრო
თრთვილი,
მტრედმა ბარათი მომიფრინა, დაჯდა
მინამდე,
სხვა ცხოვრებაში, თურმე იყავ
თითქოსდა შეილი,
მე დედა შენი, სამშობლო და მეკრდით
მიცავდი...
იმის წინ, ჩემო, შენი ტურფა
ვყოფილვარ ქაჯეთს,
მაჯებს ხუნდები მედო ტუსალს,
ვოხრავდი: - ღმერთო!
მწირი, ბედისგან განაწირი, ავკვრდი
ფანჯრებს,
და სიყვარული, ლამპარივით, მზესავით
მენთო!
უხსოვარ დროდან, შენთვის ვილაც
ვყოფილვარ, ახლაც,
ახლობლად მომდევ, მებედები,
როგორც მისანი,
ჰო, მე სულელი, ვიცქირები და გექებ
მაღლა,
აქვე მყავდი და მე კი ჯერაც ვერ
შეგიცანი...

სხვა ცხოვრებაში თუ დაკარგავ
საყვარელ ებანს,
გიცნობ, თუ გიგრძნობ, თუ კვლავ ცაში
დაგიწყებ ძებნას?!

სოფიო ქურასპედიანი

შუალამეა, აკიაფებს მთვარე
ციფერბლატს,
გალაქტიკიდან მომავალი ეტლი
ჩერდება,
ის ერთადერთი შეღებილი ძაღვი
მიფეთქავს,
შენი თითების მოფერებას რომ ვერ
სჯერდება.
მითვლი ნაბიჯებს ბილიკებზე,
რომლებზეც უკვე
ყველა ფანჯარა დაუხურავთ
სიმთვრალის ნიშნად,
მზეს მინაწილებ განთიადზე
ფანჯრებზე უკვე,
და დაბადებას ნიაღვრების შემდეგ
რომ იმვა.
კვალავ შარაგზას ჩემთან ერთად
სოფლის ბოლომდე,
თოვლის საფარში კაბის ბოლოს
მორცხვად მისწორებ,
ნამები თუკი ძალიან არ გამიბორონენ,
უსასრულობას დავარქმევდი დროის
სისწორეს.
აფეთქებული უკანასკნელ ლექსის
რითმებით,
ყელზე გეხვევი, შემცივდაო, ფიქრი
მაფხიზლებს
გრძმობა მიმონებს, იდუმალი მზერით
ვითვრები
და სიმთვრალეში ნებისყოფა სანამ
გამიძლებს,
თავს შევიკავებ, თვალებს დაგხრი
ჟინმორეული,
სხეულს დამინვას შენი სუნთქვა
ფერად კადრებად
შევეგუბი, დამიძახონ გადარეული,
რადგან ჩემს შემდეგ გაგიუება არ
გეკადრება.

ბაგრატ ბადიძი

პერსონალი

დღემდე მუდმივი ჭიდილი აქვთ კეთილს და ბოროტს,
მოაქუამამდე, ქე კაცისა ამგვარად ცხოვრობს.

არ უნდა ჰქონდეს ადამიანს არაფრის ჯავრი,
იცხოვროს მშვიდად, უძრტვინველად, ლალად, უბრალოდ.
ყველ ჩვენთაგანს ქედზე ადეს თავისი ჯავრი
და გოლგოთისკენ ეზიდება იმ ჯვარს, უფალო.

წამიერია, მირაჟია ცხოვრება კაცთა...
ღვთისადმი რწმენა აძლიერებთ იდეალისტებს.
დანერა რევაზ მიშველაძემ რომანი: „ქრისტე“
და დაგვეუფლა რაღაც დიდის, დიადის განცდა.

სხვა რა უნდა ვთქვა საგულისხმო ამ წიგნის გამო?
წიგნია სულის მარგებელი, თვალთა საამო.

აჲა, ცხოვრება მაცხოვრისა... ჲა, სახარება...
კითხულობ რომანს... თვალებს ძილი არ ეკარებათ.

ჭოი, უსაზღვრო მწუხარება, SANCTA TRISTIA...
ჯვარცმა, აღდგომა (რეზო დიდი ბელეტრისტია).

წერენ რომანებს ზოგზოგები „მაღალი შტილით“
(სანაგვეზეა ამნაირი წიგნის ადგილი).

ზოგიერთები წიგნებს წერენ ღვარჭნილი ენით
(თავისი თავი ყველა სულელს ჰერნია ბრძენი).

წერენ რომანებს ზოგ-ზოგები ენის მოჩლექით
(როდესაც ღვინო გათავდება, დარჩება ლექი...).

კარგი მწერალი უნდა იყოს ხალხის მსახური,
შესაბამისად: უნდა ჰქონდეს ენა ხალხური.

უბრალოდ წერა არ ეგონოს ვინმეს ადგილი,
სუფთაა რევაზ მიშველაძის ენა და სტილი.

აქვს მას კალამი ბასრი, მჭევრი და მადლიანი
და არის იგი დიდებული ადამიანი.

უდალატო, ყველაფერში არის ნამდვილი
და მხარში უდგას მოყვასს მისას, ვით ავთანდილი.

კვლავ ბევრი რამით გაგვახარებს ჩვენი რევაზი,
მსხმოიარე მისი ნიჭი, ისე, ვით ვაზი.

დაბადების დღეს მოგილოცავთ, ბატონო რეზო,
დედაქალაქი - ტიტანების საასპარეზო.

თქვენ თვალს უსწორებთ ისტორიას, ანალებს, არქივს,
ჩვენი მწერლობის ლირსეული - ხარ პატრიარქი.

რეზო ადამია

სიახლე ნაიდა ხატულობისა

(ეძღვნება რევაზ მიშველაძის მიერ ისე
ქრისტეზე შექმნილ ააბალ რომანს)

ჩვენი პლანეტის უძველესი სინდრომი — შიშისა და სიკვდილის შეპყრობილობა — შეცვალა ქრისტიანულმა, სიკეთისა და სიყვარულის რელიგიურმა რწმენამ, მაგრამ ადამიანი მაინც უმეტესობისა ურთიერთობაში მტერ-მგელი დარჩა. ის მილიონობით წლის წინანდელი ვარსკვლავეთური შიში კი უწყვეტად გამოიყენა — დიდი შიში სიკვდილის მიმართ, რითაც დაინყო ღიათგან იმასვე აგრძელებს მუდამუამს, თუმცა, ეცადა და ცდილობს ამისგან განკურნება-განათავისუფლებას, მაგრამ ისევ მარადიულმა შიშმა უნდა იხსნას აზისითებული დემონებისგან ადამიანები და უმთავრესი მიმნიჭი პლანეტა, თორებ თავის თავსაც გაანადგურებს და თვინიერ დედამინაც ნახშირად აქცევს. უთუოდ სიკვდილმა და შიშმა უნდა გადაარჩინოს სიცოცხლე-ადამიანი.

„სიკვდილი ერთ რომელიმე საუკუნეში, ყველა სხვა საუკუნეში სიცოცხლის საწინდარია“ — ჯორდანი ბრუნი.

უპრველესი სიცოცხლე უფლისმიერობას ისევ გვერდს უვლის, მაგრამ უძლიერეს კოსმოსურ მსვლელობას ვერსოლებს გაექცევა. დაუჯერებლობავ, სიკეთილის შიში რადგანაც გადაარჩეს უმთავრესს, ეს ყოველივე სადაც ახალი რელიგიის დონეა და უფალი როგორ უყურებს ამ სირთულეებს, ძნელია სიმართლის აღქმა და სრული პასუხის გაცემა. სწრაფმავალმა ცივილიზაციამ ხომ ამჟამადაც მაცხოვარი ჯვარს გაკარა, საშევლი უეჭველია, უთუოდ ისევ მარად მოქმედ მაცხოვარშა და ასე გრძელდება მუდმივად იერ ქრისტეს ურთიერთობა საეჭვია ფსიქიკის ადამიანებთან.

აგრესუ, უნდა ითქვას, გადაუვალი სიკეთილის შემსა შექმნა, მეგობრებო, დიდი ხელოვნება, მეცნიერება და საღ-მაღალი აზროვნება. მარტო შუმერების, ეგვიპტის, აცტეკების, ანტიკური საბერძნეთისა და უძველესი კოლხეთის ცივილიზაცია-კულტურები კმარა გასასენებლად; რა თქმა უნდა, აღმოსავლეთის ბუდისტური უზარმაზარი სამყაროც...

„რა ელის კაცს სიკვდილის შემდეგ? — რასაც არ მოელის და ოცნებითაც ვერ წარმოიდგენს“ — ჰერაკლიტე.

და ზეციურ-მინიერმა შიშმა (ცუბრუნდები მთავარ თემას) ხომ მსნელად მოიხმო მაცხოვარი და ამდაგვარი ღვთილი ფორმის სიკეთ-სიყვარული მოღვანეობა გაგრძელდება მუდმივად. სიყვარული უსასრულობაში მრავალსახოვანია. წარმიოდგინეთ, კონტაქტურად პლანეტებსაც უყვართ ერთმანეთი აგერაა, ჩვენს თვალინ. უახლოეს მზეს და მთვარეს უზიმონდ უყვართ დედამინა, მის ირგვლივ პლანეტები და დღედალამ ელოლიას გვებინ მას რა თქმა უნდა, სიბოლოულზე მოგახსენებოდა, იგივეა, მაცხოვარის როგორ დიდი ხელოვნება, მაგრამ ამჟამადაც მაცხოვარში აზროვნება. მაგრალი აგერაა, ჩვენს თვალინ. უახლოეს მზეს და მთვარეს უზიმონდ უყვართ დედამინა, მის ირგვლივ პლანეტები და დღედალამ ელოლიას გვებინ მას რა თქმა უნდა, სიბოლოულზე მოგახსენებოდა. იგივეა, მაცხოვარის როგორ დიდი ხელოვნება, მაგრამ ამჟამადაც მაცხოვარში აზროვნება. შესამიანი ვარსკვლავების მიმედვილი პლანეტებიც ვერ შუამდგომლობენ და მოღალატის თვითდასჯა სწორია. აღმართ უფრო მინიერი; ყოველივე ამ საიდუმლოებებს დიდი მდინარეს ნელი დინებით აღწერს. მეგობრებო, ეს არა თითქოსდა ადვილი შემოქმედება, რა თქმა უნდა, ყოველივე მიუწვდომელი მართალი-ნათელი ხელოვნების მაღლია.

„ერთი და იგივენი არიან და ერთ არსში თანარსებობენ სიცოცხლე და სიკეთილი, ძილი და ღვთილი: რადგან სახეცვლილების შედეგად პირველი მეორენი ხდება და, პირუჟუ, მეორენი — პირველი“ — ჰერაკლიტე.

დანარჩენი მხსნელისეული სიკეთილები, რომ იუდა ისკარიოტელი გასცემს ისე ქრისტეს: საბოლოოდ უპატივებელ ბოროტება უფალ-შიც დომ ძლიერების პპევებს მიტევებას, ამ დროს უკეთური უკუქცევით, ვრისკვლავეთურ მძაფი სასჯელს მიმართავს და სიბოლოულად განაჩენის აღმსრულებელი გარდავალის მიმდევარის სამყაროს მაგნიტური ზემოქმედება. ამდაგვარი ზეციური მადლი როდის ეახლება ადამის მოდგმას, ნებისმიერი ფილოსოფოს-ხელოვან-მეცნიერებითაც დაუდგენება.

ახალი აღმისეული სინამდვილები, რომ იუდა ისკარიოტელი გასცემს ისე ქრისტეს: სანაულებრივად კურნად უკუქცევით, ვრისკვლავეთურ მძაფი სასჯელს მიმართავს და სიბოლოულად განაჩენის აღმსრულებელი გარდავალის მიმდევარის სამყაროს მაგნიტური ზემოქმედება. ამდაგვარი ზეციური მადლი როდის ეახლება ადამის მოდგმას, ნებისმიერი ფილოსოფოს-ხელოვან-მეცნიერებითაც დაუდგენება.

ახალი აღმისეული სინამდვილები, რომ იუდა ისკარიოტელი გასცემს ისე ქრისტეს: სანაულებრივად კურნად უკუქცევით, ვრისკვლავეთურ მძაფი სასჯელს მიმართავს და სიბოლოულად განაჩენის აღმსრულებელი გარდავალის მიმდევარის სამყაროს მაგნიტური ზემოქმედება. ამდაგვარი ზეციური მადლი როდის ეახლება ადამის მოდგმას, ნებისმიერი ფილოსოფოს-ხელოვან-მეცნიერებითაც დაუდგენება.

ახალი აღმისეული სინამდვილები, რომ იუდა ისკარიოტელი გასცემს ისე ქრისტეს: სანაულებრივად კურნად უკუქცევით, ვრისკვლავეთურ მძაფი სასჯელს მიმართავს და სიბოლოულად განაჩენის აღმსრულებელი გარდავალის მიმდევარის სამყაროს მაგნიტური ზემოქმედება. ამდაგვარი ზეციური მადლი როდის ეახლება ადამის მოდგმას, ნებისმიერი ფილოსოფოს-ხელოვან-მეცნიერებითაც დაუდგენება.

ახალი აღმისეული სინამდვილები, რომ იუდა ისკარიოტელი გასცემს ისე ქრისტეს: სანაულებრივად კურნად უკუქცევით, ვრისკვლავეთურ მძაფი სასჯელს მიმართავს და სიბოლოულად განაჩენის აღმსრულებელი გარდავალის მიმდევარის სამყაროს მაგნიტური ზემოქმედება. ამდაგვარი ზეციური მადლი როდის ეახლება ადამის მოდგმას, ნებისმიერი ფილოსოფოს-ხელოვან-მეცნიერებითაც დაუდგენება.

ახალი აღმისეული სინამდვილები, რომ იუდა ისკარიოტელი გასცემს ისე ქრისტეს: სანაულებრივად კურნად უკუქცევით, ვრისკვლავეთურ მძაფი სასჯელს მიმართავს და სიბოლოულად განაჩენის აღმსრულებელი გარდავალის მიმდევარის სამყაროს მაგნიტური ზემოქმედება. ამდაგვარი ზეციური მადლი როდის ეახლება ადამის მოდგმას, ნებისმიერი ფილოსოფოს-ხელოვან-მეც

ბორის მიშველაძე

30წასი, ანუ მავიდობით...

ქვეყანაში, რომლის შესახებაც მოგითხოვთ, ხალხი დღედაღამ მუხლისაურელად შრომობდა, მაგრამ მაინც ხელმოკლედ ცხოვრობდნენ. მიზეზი ის გახლდათ, რომ ქვეყანა კლიმატურად არახელსაყრელ ადგილზე მდებარეობდა და მინაც მნირი იყო, - მოსავალს ვერ იმეტებდა. წლიდან წლამდე სამყოფი ბრინჯი ძლიერი მოყვავდათ. თუმცა, ვაჭრობას მაინც არ ეშვებოდნენ - თავიანთ ულუფაზე მოკლებულ ბრინჯს მეზობელ სახელმწიფოში ქელმნებზე ცვლიდნენ და იმით იმოხბოდნენ. ამიტომაც ეძახდნენ ამ ქვეყანას ზედმეტსახელად „ქველ ქვეყანას“ და მისი ნამდვილი სახელი - „დონფან ლა სინ“ - ანუ „აღმოსავლეთის ძელი ვარსკვლავი“ - ყველას დაგონიერებული ჰქონდა...

ყველაფერი მას შემდეგ შეიცვალა, რაც ერთმა მოქალაქე საკუთარი სარდაფის ჩაღრმავება გადაწყვიტა. კაცმა რომ თქვას, დონფანელებს სარდაფში შესანახი ბევრი არაფერი ჰქონდათ, მაგრამ მათთვის სარდაფი ზაფხულის სიცხისაგან თავის დაღწევის ერთადერთი საშუალება იყო. როცა მინისმთხოველი ორ ბარისპირზე ჩაღრმავდა, ლითონმა ყრუ ხმა გამოსცა - რაღაცა დადას შექო, რომელსაც მარტო ვერდარვადა. იხმომეზობები, ამოიღეს სკივრი, რომელშიც უამრავი ჭურჭელი და ნარწერებიანი თიხის ფირფიტა იყო ჩაღაებული. მერე მოვიდნენ არქეოლოგები, დაიხმარეს უცხოელებიც და აღმოჩნდა, რომ „დონფან ლა სინ“ მსოფლიო ცივილიზაციის ერთ-ერთი აკანი იყო...

ამის შემდეგ გათხრებმა თითქმის მთელი ქვეყანა მოიცავა. აღმოაჩინეს მინისქეშა ქალაქები, სასახლეები, ძვირფასეულობა. მერე მსოფლიოს ყველა ქვეყნიდან ჩამოვიდნენ ტურისტები, გაჩნდა შემოსავალი. დონფანელებმა გადაწყვიტეს, რომ ოდენ ტურიზმის იმედად დარჩენა არ ღირდა. ამიტომ გახსნეს სკოლები, უნივერსიტეტები, მოინვეს მეცნიერები, დაუუფლენენ ცოდნას და ქვეყანამ ნინ ნაინია. შრომისმოყვარე დონფანელებმა განსაკუთრებული ნიჭი გამოავლინეს მიკროელექტრონიკაში - მსოფლიოში გაყიდული მიკროჩიპების დიდი ნანილი სწორედ მათ მიერ იყო დამზადებული. იქაური მეცნიერები დაუუფლენენ ნანოტექნილოგიებს, ანუ შექმნეს საინჟინრო კონსტრუქციები მოლეკულურ და ატომურ დონეზე და გაბეჭდულად დანერგეს ეს მიღწეული მედიცინაში: - დამზადეს უნიკალური მიკრორობოტები, რომელსაც პაციენტი ნამლის აბივით ყლაპავდა. სისხლძარღვში მოხვედრილი მიკრორობოტი ძარღვს შეგნიდან წმენდადა და წლების განმავლობაში დაგროვილი ცხიმის ბურთულებისგან და ქოლეგსტერინის ფოლაქებისგან ასუფთავებდა. დონფანელთა კრედიტი ასეთი იყო - „თუ სისხლძარღვა ცოდნაში გადაიმსხვრა, მაგრამ უკვე გვინდნენ და „ქველ ქვეყანაში“ გვარაან თანხას ტოვებდნენ.“ მათი

ძალისხმევის შედეგად არაერთი მოხუცი განიერნა და აქტიურ ცხოვრებას დაუბრუნდა. ახლა უკვე აღარავის უკვირდა ასაკის მიღწეულა. განვითარდა სამედიცინო ტურიზმიც. სხვადასხვა ქვეყნიდან ჩამოსული ხანდაზმულები უკან, თავიანთ სამშობლოში წლებდაკლებული და შემსუბუქებულები ბრუნდებოდნენ და „ქველ ქვეყანაში“ გვარაან თანხას ტოვებდნენ.

.....
თავდაპირველად მოხუცთა სიმრავლე დონფანელთა საზოგადოების სამაყედ ითვლებოდა. თითოეულ ოჯახში სამი-ოთხი ხანდაზმული ცხოვრობდა. ისინი საკმაო პენსიას იღებდნენ, რომლის ნანილს ოჯახს ახმარდნენ, დანარჩენით კი მოგზაურობდნენ და დროს ატარებდნენ. ქუჩებას და მოედნებზე სულ უფრო და უფრო მეტ ხანდაზმულს შეხვდებოდით. მოხუცები ყველგან იყვნენ - კაფებში, რესტორნებში, მაღაზიებში. ყიდული ბრინჯი ცხოვრებული და დაიმსხვრა. ციციმ შეკვივლა. მეზობელი თავიანთ რიგს და მონედით შეკურებდნენ. მალე განყოფილების უფროსიც - ოთხმოც წელს გადაცილებული პროფესორი კაშჩერც მოვიდა. „არაფერია, არატოქსიკური შტამი დაიღვია“, - ეს შალვამ თქვა. „კიდევ კარგი, რომ თქვენთან მხოლოდ არააგრძიული შტამებია, მაგრამ მაინც ფრთხილად უნდა იყოთ“ - წყვინანარევი ხმით უპასუხა კაშჩერი. ამასობაში კი დამლაგებელმა სწრაფად ამოაშრო გუბე...
.....
ეს ინციდენტი მალევე მიეცა დავიწყებას. ამას ხელი შეუწყო იმ აუიოტაუშამაც, რაც თან ახლდა ვირუსოლოგიის ცენტრის უხუცესი თანამშრომლის, კაშჩერის რთხმოცი წლის იუბილისათვის მზადებას, რომელიც რამდენიმე დაღებში უნდა გამართოს.

.....
იმ სალამოს, ქალაქის ერთ-ერთ მთავარ დარბაზში, უმრავმა ხალხმა მოიყარა თავი. აქ იყვნენ პროფესორი კაშჩერის იჯახის წევრები და ნათესავები, ყოფილი თანაკურსელები თავიანთი ოჯახებით, ხანდაზმულთა კლუბი სრული შემადგრენლობით და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. ოფიციალური მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. ოფიციალური მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის გოგონა, ციცია სპეციალურად დაუკავშირდა და ვირუსოლოგიის ცენტრის თანამშრომლები. მისალმებების შემდეგ გაშლილ სუფრას გვიანობაში მდებარება, მურნალობა და დაზღვევა სახელმწიფოს აღარ შეეძლო. ამ ხარჯება უკვე ბიუჯეტის 70 პროცენტს მიაღწია. ამიტომ სამა შეტემულმა მინისტრმა ხანდაზმულთა რიცხვის შემცირება გადაწყვიტა. ის

რამდენიმე ამონარიდი აშშ-ს ინდი-ანას ბოლის სახელობის უნივერსიტეტის სტუდენტების „გამოსამშვიდებელი“ წერილებიდან:

„ისეთი გრძნობა დამეუფლა, თითქოს, ვახტანგის ჯადოსნური ხალიჩით მანსიდან გადამიყანეს უცნობ და შორეულ სამყაროში. წარმოსახვები დარჩებიან ჩემთან და აღმაფრთვანებენ წლების მანძილზე. მე ბედნიერი ვარ იმით, რომ მოვისმინე მთელი კურსი“. ბილ ბრაუნი.

„პროფესორობა დავითაია, თქვენ შემოიტანეთ გრძნობა პროექტებში და შემცნება კლასში, რაც ადრე არ განმიცდია“. კრეგ მაკორმიკი.

„ბატონონ ვახტანგ, მე დიდი სიამოვნება მივიღე საკურსო პროექტებზე მუშაობისას. ის შესაძლებლობები, რომლებიც თქვენ მომანიჭეთ ამ პროგრამით, ძალიან ღირებულია. მინდა შევასრულო სხვა პროექტებიც თქვენი მეთოდის მიხედვით“. ჯიმ ისტმანი.

„მე ერთი ბუნებრივი ოცნება მაქვს - გავხდე ისეთი, როგორიც დავითაია!!!“ სედჩენკო ს.ი. სტუდენტი. ქ. მინსკი.

„ყოველი თქვენი ლექცია ცალკე შემოქმედებაა, ახალი ემოციების დაბადება და ახალი გასაღებია პროფესიული ცხოვრების გზაზე.“

ბედნიერი ვარ, რომ გიცნობთ, გამიმართლა, რომ მასწავლით და მეამაყება, რომ მისაბამი ხართ ჩემთვის. დიდი მაღლობა ამ ყველაფრისათვის“. ანა ბიბილაშვილი, მაგისტრანტი. თბილისი.

„ამაყი ვიყავი, როდესაც ვნახე ჩვენი - ბოლო სტეიტ უნივერსიტეტის კოლეჯის ხელმძღვანელობამ, სახელმწიფო საატესტაციო კომისიისათვის საგანგებოდ მომზადებულ ყოვლისმომცველ გამოფენაზე, ნომინაციაში „არქიტექტურული პროექტირება“, ჩემი ჯგუფის საკურსო პროექტები გამოფინანსდება, როგორც „სკოლის სახე“. ვ. დავითაია.

მოცემები, მომრიცხვი, მცირებულება

ვახტანგ დავითაიას შემოქმედებაში არსებობით, ადგილი უჭირავს მონუმენტებს, მემორიალებს, მცირე არქიტექტურას. ეს ის თემაა, სადაც პროექტების უდიდესი ნაწილი რეალიზებულია.

უნიფირეს ქართველ სამიციანელებს, კინში, ლიტერატურაში, ფერწერაში, პოეზიაში ღირსეულად შეუერთდა არქიტექტურაც. ჩრდილოეთ კავკასიაში ყარაჩავო ჩერქეზეთში, 1963-1968 წლებში, საკავშირო კონკურსში გამარჯვებული პროექტით განხორციელდა დიდ სამამულო ოშმი კავკასიის დამცველი მებრძოლების ხსოვნის უკვდავსაყოფი მემორიალი (ავტორები: ვ. დავითაია, ა. ჩიქოვანი, მოქანდაკე გ. კალაძე). ამ მემორიალი, ერთერთმა პირველმა, დაარღვია ხსოვნისადმი მიძღვნილ მემორიალების საბჭოთა სტერეოტიპი.

„კავკასიის დამცველთა მემორიალის არქიტექტურა მოგვიწოდებს ბრძოლისაკენ და შეუპოვარი წინააღმდეგობისაკენ“. მ. კელდიში, სსრკ-ს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი.

„აღტაცებულები ვართ მემორიალის დიდებულობით. მაღლობა მის შემქნელებს“. ა. პახმუტოვა, გ. გრებენიკოვი, ნ. დობრონავოვი, კომპოზიტორები.

ვ. დავითაიას მემორიალებთან მნახველი არასოდეს არ არის პასიური დამთვალიერებელი, მას ამ მემორიალებში არ ხდება სტერეოტიპებს დაქვემდებარებული თხრობა. დავითაიას არქიტექტურის სცენარი ყოველთვის ითვალისწინებს იმ ნერვის შეტოვებას და წარმოსახვის გალვიდებას რომელიც თითოეული ადამიანის შემცნებაში თვლემს და ელოდება ბიძგს, აქტიური მოქმედებისაკენ, მისეული სამყაროს ემოციების და შთაბეჭდილებების ტალღებთან შესარკინებლად.

ამ თვისებებმა განაპირობეს ის, რომ, თითქმის ყველა მემორიალი აღნიშნულია საერთაშორისო და სახელმწიფო პრემიით, ხუთ მათგანს კი მინიჭებული აქვს უძრავი კულტურის ძეგლის სტატუსი.

თი იყო ჩემი ცხოვრება - სიხარული და ტკივილი, წარმატებები და წაბორძიება, წათელი და წაცრის დღეები, მტერი და მოყვარე“. ვ. დავითაია.

„ცხოვრების ფურცლებით“ მიღებული შთაბეჭდილება ჯერ კიდევ არ იყო მინავლებული, რომ გამოვიდა ახალი წიგნი წიგნი - „ჩანაწერები“ - აზრები ლაკონურად ყველაფერზე: არქიტექტურაზე, მხატვრობაზე, მეგობარ მხატვებზე და მოქანდაკებზე, პოლიტიკაზე, პოლიტიკოსებზე, პოლიტიკოსი კაცი. კაცი, რომელსაც შეუძლია ბოროტებას სიკეთე შეაგებოს. უყარს სიცოცხლე, უხარის სიცოცხლე და ამ სიხარულის ზემინც.

აქვს განსაკუთრებული თვისება: მისთვის ერთია სიტყვა და საქმე.

თქვა და გაკეთდა!“ ელენე კალანდაძე, არქიტექტორი, პროფესორი.

„ვახტანგ დავითაია: ესაა კაცი, ვისთვისაც არაფერი ადამიანური უცხო არ არის, თუმცა უცხო გაუცხოება“. ვისაც შეუძლია მართოს საკეთარი “მე”; - ვისი ხიბლი დემოკრატიულობა, ტოლერანტობა და სიცოცხლის ტრფიალია; ვინც არა თუ გულგრილი არ არის ჩვენი საერთო სივრცის მიმართ, არამედ აქტიურ მოქმედებას გვთავაზობს; ვისი მოქალაქეობრივი პათოსი პროფესიაშია გაჯერებული; “ჩვენ გვჭირდება არქიტექტურა, რომელიც დრომ ჩემად აქცია. ნუ ჩამითვლით ამას პლაგიატობად“. ვ. დავითაია.

„ავტორიტარიზმის არქიტექტურული ანატომია“ (ქართული არქიტექტურა 2004-2012 წლები) - როდესაც ეს წიგნი მოევლინა ქართულ კულტურას, მას არქიტექტორთა დიდმა ნანილმა ანალიტიკური აზროვნების ტატარის მიანიჭა. წიგნს, ქართული არქიტექტურის კულტურის ვერცერთი მკლევარი გვერდს ვერ აუვლის. ესაა პრაქტიკოსი არქიტექტორის მეცნიერებული ანალიზი, უზუსტესი ფაქტებით და, მისთვის ჩვეული, ობიექტური, პროფესიული დასკვნებით. დღეს ეს წიგნი ბიბლიოგრაფიული იშვიათობაა.

ვახტანგ დავითაიას, მის თაობას რთულ ისტორიულ პერიოდში მოურნა მოღვაწეობა. ზუსტი აღმოჩნდა ჩინელთა „წყევლა“, რომელიც არაკეთილმოსურნეთ პოლიტიკურ ფორმაციათა გარდამავლ პერიოდში უსურვებს ცხოვრებას.

ახალი ფორმაცია - საბაზრო ურთიერთობა, პროფესიულ საქმიანობაში რადიკალურ ცვლილებებით გარდამავლობა, მინისტრის გარდამავლობა, იგრძნობა ქართველი და უცხოელი მეგობრებისა და კოლეგებისადმი მიძღვნილ ესსებში.

„ეს წერილები პროფესიული ცხოვრების ნაწილია. იგი ქართული არქიტექტურის უკეთესი მერმისისათვის ჩემი მცდელობის ერთ-ერთი ფორმა“. ვ. დავითაია.

ვახტანგ დავითაიას, მის თაობას რთულ ისტორიულ პერიოდში მოურნა მოღვაწეობა. ზუსტი აღმოჩნდა ჩინელთა „წყევლა“, რომელიც არაკეთილმოსურნეთ პოლიტიკურ ფორმაციათა გარდამავლ პერიოდში უსურვებს ცხოვრებას.

ვახტანგ დავითაიას, შემოქმედება, ქართული კულტურის სიმაღლის იდეების და მოულოდნელობების ფეიერვერკია, რომელიც აღმაფრენის გარდა გილვიძებს სურვილს იმოქმედ და იცხოვორ“. ა. მიხაილოვი. მინსკი.

ვახტანგ დავითაიას შემოქმედება, ქართული კულტურის სიმაღლის იდეების და მოულოდნელობების ფეიერვერკია, რომელიც აღმაფრენის გარდა გილვიძებს და სატატიო პრიზებს და უზრუნველყოფს ერთად ცხოვრებას!“ შოთა ბოსტანაშვილი. არქიტექტორი. პროფესორი.

„სულიერად წყარდები, როდესაც იგებ, რომ ჩვენს ამღვრეულ არქიტექტურულ ბულონში კიდევ ჩნდებიან და იღვნიან ასეთი თვითმყობადი ოსტატი არქიტექტორები. ვ. დავითაიას გამოფენა უზარმატებების და მოქმედებას გვთავაზობს; ვისი მოქალაქეობრივი პათოსი პროფესიაშია გაჯერებული; “ჩვენ გვჭირდება არქიტექტურა, რომელიც აერთიანებს და უზრუნველყოფს ერთად ცხოვრებას!“ შოთა ბოსტანაშვილი. არქიტექტორი. პროფესორი.

ვახტანგ დავითაიას შემოქმედება, ქართული კულტურის სიმაღლის ის ნიშნულია, რომლის დაბლა დაშვება, ხელოვნების ჭეშმარიტი პრიზების დათმობის ტოლფასი იქნება.

რას ამპოგან კოლეგანი

„შენი ბოლო წიგნი შეიძლება მივიჩნიოთ ეტალონად არქიტექტურული მონოგრაფიისა, მაგალითად თუ როგორ უნდა წარმოადგინოს სატატმა საკუთარი შემოქმედება. აქვე აღვნინავ, რომ ეს ახალი წიგნი არ ყოფილა მოულოდნელობა, არამედ კანონზომიერი შედეგია დიდი მხატვრის მკაფიო ცხოვრებისა“. ფელიქს ნოვიკოვი, აშშ, სსრკ-ის სახალხო არქიტექტორი.

„შენი ბოლო წიგნი შეიძლება მივიჩნიოთ ეტალონად არქიტექტურული კოლეჯების საპატიო პროფესიონერი, აშშ-ის ბოლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არქიტექტურის და ქალაქების კოლეჯის მინვეული პროფესიონერი, რუსეთის არქიტექტურისა და სამშენებლო მეცნიერების აკადემიის და უკრაინის არქიტექტურული კოლეჯის მინვეული პროფესიონერი, არქიტექტურის საერთაშორისო ტრიენალების ეტალონის სახელმწიფო სამსახურ

მაყვალა მესხაძე

პროცესულის ლოცვა

იყო და არა იყო რა...

იყო კაცთა შეტირვებული ყოფა მი-
ნაზე, რადგან შემოქმედის შეპირებული
სუფება ციდან ჯერ არ მოსულიყო...

გიო და ლუკა საღამოს ჩეულ ადგილ-
ზე ციურ ძმობილს ელოდნენ...

ვარსკვლავი გამოჩენისთანვე პატარე-
ბის საძინებლის ფანჯარას გაუსწორდე-
ბოდა და ტებილ საუბარს იწყებდა: „ბედ-
ნიერი ვარ ცაში, ბიჭებო, ისიც მომზონს,
დედამინაზე თქვენ რომ მელოდებით. აბა,
ჩამიჭირებით თქვენიან რა ხდებაო...“

ეპონომ! უფლის ნებით ჯერ კიდევ
სიყვარული ჭარბობსო, ერთხმად პა-
სუხობდნენ ძმობილები... თუმცა, ეშ-
ბაგის ომებს საშველი არ დაადგა... ერთ-
გან შეწყდება დიდი მსხვერპლის ფასად,
სწრაფად სხვაგან გააჩაღებენო...

დიდ ერებს, მცირე ერები ლაჯებში
ჰყავს გამომწყვდეული, საპარო ბუშტ-
ებივით ბერავენ და ხეოქვენო...

უსამართლობას და შიშს აღვივებენ,
ერთი დაავადების ნამალს დაამზადებენ
და უმალ ახალ ეპიდემიას ავრცელებენ...

საარსებო პურით უკმაყოფილონი,
უფრო მეტის მოპოვების მცდელობაში,
ფერხულში ეშმაკან ებმებიანო...

ოჯახური, ნათესაური და მეგობრული
ურთიერთობებიც ფერმერთალდებაო...

ვარსკვლავს ცრემლი მოსწყდა და ბი-
ჭების ფანჯრის ნინ მინაზე დაეცა, მალე
ბრონეულის ხედ აპრდლევიალდა და ტები-
ლად აღულენდა: „ჩემთან ერთად იზრდე-
ბოდეთ, არაფრის გემინოდეთ, უკეთესის
იმედი გქონდეთ, შემოქმედის სუფევას
მოსწრებოდეთ და ყველანი სიხარულის
გამანაწილებლი გამხდარიყოთო...

დარდი გაქრა,
ნატვრა ახდა,
ზეციურმა მეგობარმა
სამშეიდობო წამი დათქვა...

თხილის ეპიზები

მზის ჭარბმა მცხუნვარებამ დედამინა
გამოფიტა და მცენარეთა ჭენობა დაიწყო.

განსაკუთრებით მოინყნა ნახევრად
გაშიშვლებულმა „ნემსა“ და „კაკა“ თხილმა.

გიოს და ლუკას საზრუნვაი მიეცათ...
ფესვებიც უნდა დაეფარათ მინით და რი-
გიანად უნდა მოერწყოთ კიდეც...

ბებოს გულის გამხარებლებმა იცოდ-
ნენ, გარდაცვლილი ადამიანივით რომ
მისტიროდა იგი გამხმარ მცენარებს...

ბებოს ნალოლივები, მისივე თქმით
„ნაპატივები“ საბოსტნე ჰქონდა,
საიდანაც მის დაუკითხავად ჩიტიც ვერ-
აფერს გაიტანდა.

დაიგულეს თუ არა შინიდან გასული
ბებო, ბოსტნიდან მინა აიღეს, თხილების
ძირებს მოაყარეს. გულდაგულ მოტ-
კეპნეს, ლელის წყალიც უხვად დაასხეს...

გამოკეთება მაინც არ დაეტყორთ თხ-
ილებს...

დალონებული ბიჭები ძმობილმა
ვარსკვლავმა გაამხნევა, ჩემს მეგობარ
ლრუბლებს ვთხოვ და წვიმას გამოგიგ-
ზავნითო... დავალებაც მისცა, პატარებო,
სადაც კი ფესვებშიშველ ხეს ნახავთ, ყვე-
ლას მინა მისმველეთო...

მალე შეაუზა წვიმამ გამოაცოცხლა
გარემო.

მსხმიარე მცენარეები გამზარულდ-
ნენ... მერე, მათი გემრიელი ნაყოფით,
დიდხანს იტებარუნდნენ პირს უფროსე-
ბი, ბავშვები, შინაური და სტუმარი, ხბოები
და გოჭები, შავები, ციყვებიდა გვრიტები...

გვალვა, ყინვა, წვიმა, ქარი,
მარტო მტერი ნუ გვვონია,
კაცურ ყოფის მხსნელი არის,
ცის და მინის პარმონია!

ყვავილი და ლუკა

მშვენიერ ყვავილს და არა მარტო მას, სანმოკლე სიცოცხლე აქვს ბუნების კანო-
ნით...

კაცი გამუშადებით თესავს, რგავს, რწყ-
ავს, ტებები მისი სილამაზით, ზრუნვს გახარებაზე, მაგრამ დგება დრო: ჭრის, კრეფს, ყიდის, ჩუქნის... თუ არ დაკრეფს, მაინც მალე ჭკნება მასავით...

პანაძინა ლუკამ ასფალტოვანი გზის
პირას ყვავილი შენიშნა და ბავშვური აღტაცებით მოწყვიტა, ისევ ბუნების თუ
კაცის ნებით...

დიდხანს ფერი, ესაუბრა... რომ გაი-
გო, დაჭინებაო, ნეალშიც ჩადო. ისიც რომ
გაიგო, დიდხანს მაინც ვერ გაძლებსო,
დედას სთხოვა, სურათი გადაედო...

და ეს ლამაზი, ყვაითელი ყვავილი,
ლუკას ალბომში დაიდებს ბინას, ბევრი
მნახველი ეყოლება, რაც მთავარია, ხე-
ლმეორედ ვერავინ მოწყვეტას...

ასე გაგრძელდება მისი ყოფა ლუ-
კასთან ერთად, უფრო მეტს მოესწრება
და მაღლიერებას შეაშველებს ლუკასთვის
შემოქმედის მიერ დალოცვილ გზას...

როცა ლუკა ყვაილასთვის,
დღეგრძელობას ლამობს,
უზენაესს ეღიმება,
ბავშვებს უფრო სწყალობს...

პოროლას მცველები

მთებით შემოჯარულ და ტყეში ჩა-
ფლულ ერთ პატარა სოფელში ციური
ვარსკვლავის ძმობილების, ლუკას და
გიოს ბებო ცხოვრობდა...

ბიჭებს მოსწონდათ ხის ფარლალა-
ლა სახლის აიგაზე თამაში, პურობა მშ-
ობლებთან და მეზობლებთან, დამით კი
ციცინათელების ციმციმიშვე ჩაძინება.

ზაფხულის მცხუნვარე დღე რომ გაი-
პარა და გრილი ლამე შემოპარა, დაუ-
დეგარ და გამრჯე ბებოსაც რომ ჩაეძინა,
პატარებს ძალების გამალებული ყველა
მოესმათ, რასაც ხის ლობის მტკრევა და
ბორილას განწირული ბლავილი მოპყავა...

ანრიალდნენ ბიჭები... სასწრაფო
მოუხმეც ციურ ძმობილს, რომელიც მა-
შინება მათთან გაჩინდა და უცნაურად
გააბწყინა იქაურობა.

სიბერეში მოპარულ დათვას შეეშინდა
ძლიერი ნათების და ძუძულებით გაიქცა.

ვარსკვლავმა მანამ მისდია, სანამ
გარეული მხეცი ცხრამთას არ გასცდა.
სწრაფადვე უკან დაბრუნდა და გათენ-
ებამდე დარაჯობდა ტყით გარემოცულ
სურევთ ერთმანეთში...

ბორილა მშვიდად იცოხნებოდა საჩი-
ხეში, ძალები კამაყნებული ციონის, რწყ-
ავს და მარტო ზემოადგენ ბუნების ზე-
მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-
მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი ციკლის გამოცველი და მარტო გა-

მოცველი

გურამ არძენაძე (არსენაძე)

აჭარაში, ქობულეთის რაიონის სოფელ ქვედა აჭყაში ცხოვრობს პოეტი გურამ არძენაძე (არსენაძე). წერს პოეტებს და ლექსებს. სამშობლო ქვეყნის უანგარი სიყვარული მისი ნარსულისა და დღეგანდელობისადმი ქეშმარიტად პოეტური, დრამატული დამტკიცებულება ცხოვრებისეული სიბრძნეშენივთული მაღალპორეტურ რეგისტრთან აა, რა გამსჭვალავს ამ ნიშტირი პოეტის შემოქმედებას. მთელი ცხოვრება მასწავლებლად იმუშავა და არა მარტო პედაგოგიური საქმიანობით, არამედ ქეშმარიტი პოეზიით გაათბო თავის მეოთხეულთა გულები.

ჩემო ენავ!

ენავ ტკბილო, დედასავით,
უანგაროდ მადლმდებელო,
გელათივით, მცხეთასავით
მარად დაუბერებელო!

ტანჯვით სასონარკვეთილის
ხარ იმედით გამფოთლავი,
ლერწმის ყელით გატყორცნილი,
უკვდავების წყაროსავით.

ანდამატურ ჰანგთა რიტმის
ჩერალივით გარინდული,
მესტეირული შარისიტყვით
ცის ტაძრამდე აზიდული.

სასიცოცხლო შუქთა ფრქვევით
დედაერის სულო, გულო,
ჯადოსნური საჭრეთელით
ქვაში ამეტყველებულო!

იკვალავდი გზას მოთმენით,
უსამართლოდ შელახული,
სიყვარულის აღმაფრენით
ვეფხვის ტყავში შენახული.

მომხიბლავი ხარ თილისმურ
ზმის უხვე-შედარებით,
მეტაფორულ-აფორიზმულ
სიღრმითა და ელვარებით.

ერთგულების ალამდარი,
უწმინდესი სამღლოცველო,
ქართვლის ძუძუ - ამაგდარი,
მზის საუნჯის სამფლობელო.

გაზაფხულის დარებივით
ანაწილებ სითბო-ალერსს,
გზება ახლავს ლვთაებრივი
„ჩაგეფუნჩხე, გენაცვალეს“.

მტევნებაზეირთულ სართველო
მაღლარივით ცადანვდილო,
უფლის ხელით საქართველოს
მთა-ბარივით გადაშლილო!

ენავ, ვარდზე მოტრფიალე,
ბულბულივით მგალობელო,
იხარე და იბრწყინვალე,
მარად დაულამებელო!

აზარელი ვარ - ეართველი

გულში მზესავით მინთია
ქრისტეს მოძღვრების ნათელი,
ჩემი სამშობლო დიდია,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

მალადებს ჩემი მამული,
ცა - სულის ღია სარქმელი,
ვაზის ჯერით, ასომთავრულით,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

სიკეთის მთესველ-მომელი,
ნაბრძოლი, ღამენათევი,
უძლეველ ციხე-კოშებით,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ჩემში მკაფიობენ ნეტარი
ნინოშინდელი, ხანდთელი,
ჩემი ცხოვრების ბექთარი,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

მზეა, ბურუსში მავალი
ტბელი, ვარსკვლავთა მმართველი,
მე მისი შთამომავალი,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ხიხანი, ცამდე აწვდილი,
მხარ-ბეჭზე ფირუზ ნაფენი,
ნენეს ძუძუთი გაზრდილი,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ვით მუხა, ტოტებდლიერი,
ძვალმსხვილი, ფლეგმაზამრთელი,
ფუძით, მოდგმით და იერით,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ბედმა გამწირა, მანვალეს,
დამხურეს ჩალმის სარქველი,
სისხლი ვერ გამომიცვალეს,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ხატს ლოცვით ვეფერებოდი,
უბეში მედო სანთელი,
გულში ამაყად გმლეროდი:
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ზღვისპირელს უყვარს ზღვისპირი,
სხალთას ამშვენებს სხალთელი,
ძმობით სიმტკიცე ქვითკირის,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

ლოდზე ჩუქურთმის ამგები,
ტაძრისთვის ქათა გამთლელი,
შვილთა სიმრავლით ნაქები,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

სისხლი მიყივის მესხური,
მიყყები აწმყოს ქვაფენილს,
მზის საუფლოში შესული,
აჭარელი ვარ, ქართველი!

სოფლელი პოეტი

ცხოვრობს სოფელში
მყუდროებით და ნეტარებით,
კალმით, სასხლავით,
სალამურის მზიურ ქნარებით.
წილმყრელი ხალხთან

ნიგნით, ნიჭით და რუდუნებით,
ამყვავებელი ფიქრთა მათთა
ხოდაბუნების
შეუსევს ვარსკვლავთ ყვავილებზე,
ოცნების მართვეს,
მთვარესთან სიზმრის
ჩარდახებში ლამეს გაათევს.

ცისმარე დილით
იპყრობს ხიბლი ცისერის თაღების,
სულს უკაფებს
მნვანე სხივი იალაღების.
ყურს უგდებს მთების
გულის ხმაურს, ვით წყაროს რიკრიკს,
მიჰყვება დინჯად საკუთარი
ცხოვრების ბილიკს.

გამოჰყოლია
სიმხნე, სწავლება წინაპარული,
გულგაშლილობა კურთხეული
ღვინით,
ღვინით და პურით,
სულდგმულობს სოფლით,
რწმენის ხნულში იმედის მთესი,
ამაღლებს გრძნობა,
უწმინდესი, უზენაესი!

დრო

ნამ-წუთებს და დღეს,
თვეებსა და წლებს
დრო საუკუნეებად ხლართავს,
ეპოქებს ხალიჩებად ქსოვს,
სამყაროს მართავს.

დრო მეფობს,
დრო გვიბრძანებს,
თვალს გვიხელს,
გვამწვანებს,
გვახუნებს,
გვათეთრებს,
დრო ჩვენი გონებით
და ჩვენი ხელებით
ყველაფერს აკეთებს.
ვინც სულით ბრწყინვალებს,
უხილავ ნათელს ჰუნის,
მიუჩენს სხვა ადგილს,
სხვა სამყოფს
უკვდავჰყოფს!

გზა

გზაო...
ბანარო,
ნამუხარო
დანამუხლარო,
ხან უვაიანო,
ბარდიანო

და ბინდიანო.
ხან ნისლიანო,
სისხლიანო
და ცრემლიანო,
ხანაც სვიანო,

მადლიანო,
ნამუსიანო.
გზაო... ნათელო!

განათელო
და გასათელო,
მიმოხლართულო,
აღმართულო

და აკალთულო.
მუდამ ნეტარი,
საძებარი,
ძნელსაპოვარი
ზენა ხარ ნიჭთა
დღიდემით
შუქმომფინარი!

უძილო ღამე

ღამე გამიჯიქედა
და არ ვიცი, რატომ,
ჯარი მბორგავ ფიქრთა
სწდება გულის ტატნობს.
და მკვიდრდება მყისვე
მდუმარება მრუმე,
განოლილი ისე,
როგორც საუკუნე.

ვინა ვარ, რა ვარ...

ზოგჯერ გარშემო მეხვევა ბნელი,
გზას ვეღარ ვიკვლევ, მეშლება ხელი,
არ ვიცი, რომელ ბილიკით დავალ,
ვერ გამიგია: - ვინა ვარ, რა ვარ?
არსება კაცთა
მგონია სხვა ვარ,
ზეცით მოვლენილ ნაპერნებას ვგავარ.
მოვსულვარ ოდეს და ვიცი, წავალ,
მინდა გავიგო: - ვინა ვარ, რა ვარ!
კეთილ ანგელოზს მივანდე სული,
ის არის ჩემი მფარველი სრული.
უძლური სანამ ქვესკნელში ჩავალ,
ის შთამაგონებს: - ვინა ვარ, რა ვარ!
უფალი დიდი, ღმერთი ყველგანა,
მის ხელის გულზე ბრუნავს ქვეყანა.
დაუსაბამო სამყაროს მართავს,
თანაბრად ამხელს მტყუანს და მართალს.
ფიქრები ჩემი სხვა სივრცეს ერთვის,
დედასაბმილობლო მახსოვრებს ყოველთვის.
გული მიტირის, ხალხი რომ კვენების,
ბოროტი როცა აწვალებს კეთილს.
მე ხალხი მახსოვრს ცხადში თუ ძილში,
ხალხის სომხების მოველ, ხალხისთვის ვიშვი,
სანამ არ ვიცი, ვინა ვარ, რა ვარ,
ღვთის ბოძებული მიბორგავს გული,
გარესამყაროს კარებთან ვდგავა,
მომავლის ბედზე დაფიქრებული!

ცხოვრების ცაზე
მზეა, თუ ცივა,
იმედის შორი რეკენ ზარები,
სიცოცხლის რტოებს
თუმც წამნი ცვივა,
არარაობის შთანთქმენ ქარები.

მზე მიზის გულში,
მზე - სულის სხვენზე,
მზისა და მიწის ვარ შენაერთი,
ყოვლის გამგები
და ყოვლის შემძლე,
მაგიურ ძალას მანიჭებს ღმერთი.

მე ჩემი წილი
სიცოცხლის სხივით
სიყვარულს ვფერავ,
ენტფელი და ვნაღლდობ,
შენგან შობილი,
კაი ყმად ზრდილი,
რომ ვარ, სამშობლოვ,
ამისთვის გმადლობ.

ვერ შემაშინებს
ბინდი ქვესკნელის,
წალკოტს წამიერს თუ დავშორდები,
მარადისობის
მაძიებელი,
მეორედ მოსვლას დაველოდები..

შორენა გაბელაშვილი

ავაროდა! მთავარი!
(ქეთევან დედოფალი)

რა უჩვეულო ღამეა ახლა
თვალებაც როგორ გაუცდათ ფერი,
სადღაც გაჰყირის შორს მოლა გაღმა
და მიანკალებს ფურცლებზე ხელი..
შემომხევია დარღი, უფალო
მძიმეა იგი, სუსტ მხრებზე მდგარი,
ნეტავ, ოდესმე ისევ მანახა
როგორ ჩაივლის მეტებთან მტკვარი..
დედა ქართველთა და დედოფალი,
ცრემლოთ ნამავდა სევდიან ფურცლებს,
და უკაცნიდა ქვის ფილაქები
ლოცვით ჩამომდნარ, ინ ღამაზ მუხლებს..
ამ სავსე მთვარის და ამ ცის მიღმა,
იქ, სადაც ჩემი სამშობლო არის,
გვარებოდეს შენ, ღვთისმშობლი,,
მთილე ლოცვა ქართველი ქალის!
ამაღამ, თორემ, თენდება დილა
დილა კი მართლაც გოლგოთას ჰგავდა,
და დაშანთული მისი სხეული
თითქოს, ჩენს ცოდვებს ხელახლა ჰპანდა..
სიკვდილს უფლისთვისდ შეხვდა და დასცა,
ჯვარცმული მაინც არაფრით გასცა!
ცოდებს ჰყოდან შაპი ვერაგი,
შემოგლიჯა ღამის ჰერანგი..
რადგან, ქეთევნ სამშობლოს ჰგავდა:
ქრისტესთვის კლავდნენ და მაინც სწამდა!
ჩამოიღრუბლა, მზის გაპერა სხივი,
თითქოს, შეიკრა ლურჯი ცის პირი..
იქ, გოლგოთაზე, იხუვლა ქარმა,
მშვიდი დინება შენწყვიტა მტკვარმა..
მეტებშიც გლოვის შემოპერეს ზარი,
დედებმა მყისვე ჩაიცვეს შავი..
და ის დღე, სხვა დღეს რაღაცით ჰგავდა,
რომ გაუძლებდი, მჯეროდა! მწამდა!..

ნაულია ჭირსაც ყველა,
თუ ქართველში ვეღარ ვნახე
იმედი და უფლის რწმენა!
დაიხსომონ! დაიჯერონ!
დეთიურია მხარე ჩვენი..
კვლავ ალსდება საქართველო
თვით ღაზარედ განაჩენი!

ეკა ქურხული

პაატა იოსებაშვილის

ლეხაიმ*, ჩემო მეგობარო! დალოცოს
ლმერთმა, ამ მეგობრობის, სიყვარულის, ურყევი
ლიბო! თითქოსდა, მე ვარ საქართველო -
ერთბაშად, ერთად, -
დღეს, ისრაელში, ქართველ სტუმარს ისე
მგასინძლობს! მადლიერებამ დამამუნჯა თუმც,
ბრძნენკაცს უთქამის:
ყბედი არისო ყალბი გრძნობა, დიდი კი -
მუნჯი. გარდასულ დღეებს გავატანოთ წუხილი
ურვა და ლურჯ ლაჟვარდებს ვუდარაჯორთ,
რადგან საუნჯეს-
ქართულ- ებრაულ სიცოცხლის ხეს, ასე
ფესვდლიერს, ძლიერ ამშვენებს შენი კიპა*, ჩემი -
ლერაქი ორი სამშობლოს მოტრიფიალევ,
მრავალუამიერ!
დაბადების დღეს მოგილოცავ! ტოდა!*
ლეხაიმ!*

თინათინ ლანიშაშვილი

ფშაური პოეზიის ნაკვალევა

თინათინ ლანიშაშვილი პროფესიით ადვოკატია და პოეზიის მოყვარულთათვის ნაკლებად ცნობილია მისი სახელი... ის ნარმოშობით ფშავიდანაა და პოეტის ლექსებში ფშავური პოეზიის სისაბავე და უშუალობა გამოსჭივის... მის შემოქმედებაში ხალხური პოეზიის მოტივებიც შეიგრძნობა, რაც მეტი ინტერესს მატებს მის ლექსებს და მკითხველსაც კეთილად განაწყობს... ვუსურვებთ წარმატებებს თინათინ ლანიშაშვილს!

მომართვა

შენი ხმა ისე მომენატრეპა,
როგორც გვალებისას წვიმები იებს,
მოყვები შენს გზას უმისამართოდ,
მაგრამ ვერაფრით ვერ დაგენიე...
აინყვეტს ფიქრი იაბოსავით
და მოის ნაპრალებს შეეხიზება,
ვფიქრობ, რა გითხრა, ან რა გიამბო,
მე და შენი ხმა ვრჩებით ხიზნებად...
აშრიალდება ფოთლები ახლოს
და მონატრებაც ცრემლად იქცევა,
არა მგონია, შევძლო ძვირფასო,
ოდესმე შენი გადავიწყება...

6 უ 8 0 ს ბალი

ამოიშლება ნუშის ბალიდან
იცი, ძვირფასო, ღვთიური მადლი,
შენც ამოპყვები, ამოღერდები,
რჩება ჩვენს შორის სულ ერთი ადლი...
იქუებს სადლაც და მოწვიმს მთებზე,
დაფარავს მინდვრებს ნისლები ავდრის,
შენ მყავარ თვალწინ და ძველებურად
მე სიყვარულით მზის სხივებს გადრი....
შენი დანახვა ზეცის ბრწყინვაა,
შენი ღიმილი, ვით მთვარე ბადრი...

რაღაც არის შენ მე

ამ თბილისის ცაზე მზეც არ ამოსულა,
შენ კი ნაბიჯების დათვლა დამავიწყე,
ნახე სიცოცხლემაც წამში იზაფხულა,
სულიც, ნიავითი, უკვე თრთოლვას იწყებს...
მეც კი ჩამოვცილდი, ჩემო, გულმავიწყებს,
ბარში მოვკალათდი, აი, ჩემი ახო,
გაფერმრიალდა ბინდი, ზეცაგასხნას იწყებს,
მინდა, შენც აქ მყვანდე, ბედნიერი გნახო...
ცაცხვის ხეივანთან, ბაღთან დედაენის,
ნეროების გუნდმა შორით ჩაიარა,
იცი, მაგ ღიმილმა, შენ რომ ასე გშვენის,
უკვე სულ გამიქრო სევდა და იარა...
გული მოფრთხისალე, შენთვის კაფანდარბს,
თავთუხისფრად მზებობ, სულთან ძალი ახლოს,
ნეტაც გაცოდინა, ჩემთვის რარიგ დარობ,
მინდა, სამუდამოდ გულში ჩაგასახლო...

იძებ ის შენ ხარ...

დილამ გაფანტა ნისლების ლიბრი
და გიშრისფერი შესამოსავი,
სულს უდარება ღვთიური ხიბლით
სიამეს ფენდა მარტო სოსანი...
არის კიდევ რამ, ჩუმი, სათუთი,
მუზა, ხშირად რომ ვწუხვარ, ვიგონებ,
ვიფიქრე, იქნებ ის კაცი შენ ხარ,
სულის წამლად რომ გამოვიგონე...

უ გრალ მე ცავალ

შენ არ შეწუხდე,
საფიქრალი არაფერი გაქვს,
ნავალ უბრალოდ, გამოვჩნდი როგორც
და ცხოვრებაში
არასოდეს გაგახსენდება
ერთი ლურჯვალა, ფშაველი გოგო.
შემოდგომით,
შემდგომ უკვე, ფოთოლცვენის უამს,
მოკირნყლავს როცა
გზა-ბილიკებს ღამის წყვდიადი,
გულის სათქმელით
ჩემს სამყაროს თავს შევაფარებ,
დუმილს ავიოჩევ
თავის კრძალვით და სიდიადით..
ნისლებს მოუქმობ
და საფიქრალს მთებში გავაბნევ
და მერე სულსაც
მოუმზადებ ახალი მოცემის
შენც იცი, მე ჩემ გზას მივუყვები,
იმედი რაკი შემრჩა ცეროდენა.

ჩემო აგა ფივ

გზები არ ილევა გაცრეცილი,
ახლაც ღამე დარდით გავათიე,
რა ვენა, ვერ დავხსუფავ თვალებს უკვე,
ვიდრე შენ არ გნახავ, აგატიე...
სევდა უზამბაზარ მთებივით დგას,
შენ კი გულისგულში ჩაგატიე.
ცამაც გულის ჯავრი გადმობერტყა,
რამე მომიყევი, აგატიე...
მინდა, ყველაფერი დავიგინყო,
სულიც, მეორედ რომ ამატკიე,
ველი, შემომირბენს გაზაფხული,
ჩემთან დაელოდე, აგატიე...
ეკრაელს!..

თვით ლაზარედ განაჩენი

სოფიო ღლონტი

ებრაელების და ქართველების
ძმურ ურთიერთობას!

ვუძღვი ამ მეგობრული ურთიერთობის
დიდ ამაგდარს
პაატა იოსე ება შვილს !

დრო მიპერის, აკლდება საწუთოს წამები,
უამთასვალა ავბედით ცხოვრებას იბრალებს,
ო, რაბი, დასრულდა ეპოქა წამების?
კვლავ მოსე სჭირდება ქართველს და
ებრაელს...

ამ ძმობით გამთბარი მივენდე ხეტიალს,
თან მზარავს ფიქრები, წარსულიც
მაწვალებს,

თავისუფლება თვით სულზე მეტია,
ცრემლები ტკივილად აშრება ამ თვალებს...
ო, შალომ, იზრაელ, სჯული მაქეს
საფიცრად,

ამ ძმობას, ერთობას ვერავინ ვერ წამლის,
დღეს სინაგოგის და ტაძრისკენ დავიძრათ,
ჩერენ მეგობრობა გადაწყვდა ზეცაში.

დრო მიპერის, აკლდება საწუთოს წამები,
უამთასვალა ავბედით ცხოვრებას იბრალებს,
ო, რაბი, დასრულდა ეპოქა წამების
კვლავ მოსე სჭირდება ქართველს და
ებრაელს!..

ტაო, სპერი და ღაზეთი
დაკარგული აფხაზეთი
ჰერეთიდან მიმზერს ქალი
ნუშის თვალება შესადარი..
სამარაბლოს ვრცელი მთები,
ჩამოშლილი თოვლის თმები..
ახატული ზეცის სარკეს,
მინაზე რომ მიიტაცეს.
შენ, სამშობლოვ, ვიცი გიმინის
დაკარგული სილრმე რინის.
ბედიაში მეფის ძვლები,
რამდენ ტკივილ განაძლები..
და ცრემლები კოლხი ქალი
დამტკირები გულით ქმარის
ჭიუხვებში სრბოლა რემის,
შორეული ექი ხმების..
მესმის გვრემი ჩემი მინის
წინაპართა დანაფიცის..
მამა-პაპის სისხლით ნაპოხს,
დღეს ქართული რომ ვერ ამკობს.
მტკივა ჩემო, სადაც ქალი
უმღეროდა ნანას შვილებს
ჩამოშალეს ჯვარი, ხატი,
ღვთისმშობელი აატირეს..
როცა ვხედავ, როგორ სტირი
გაძარცვულო მშენის ხატო,
მოგლეჯილო დედის მკერდზე,
ეულივით დგახარ მარტი..
ამაოა თვით სიცოცხლე.

მარინე ცხვედიაშვილი – 60

60 წლისა შესრულდა გამოჩენილი ქართველი პოეტი და საზოგადო მოღვაწე მარინე გორგაძის ასული ცხვედიაშვილი. მისი გამო საქართველოს მწერალთა კავშირის იუბილარს მისაღმება გაუგვავნა. მისალმებაში ნითქვაშია:

ქალბაზნო მარინე!

ჩეგნო საცყარელო კოლეგა!

საქართველოს მწერალთა კავშირი, თქვენი მეგობარი ქართველი მწერლები გულმურვალებ მოგესალმებიან თანამედროვე ქართული პოეზიას ერთ-ერთ გამორჩეულ წარმომადგენელს, სავსეს ქართულ პატიონენბით და გილოცავენ ღირსშესანიშნავ თარიღის თქვენს ცხოვრებაში – დაბადების 60 წლისავა.

გვეყვარებართ იმიტომ, რომ მთელი თქვენი ცხოვრებისეული გზა ერთი მშვენიერი ნიმუშია მისა, თუ როგორ უნდა ემსახურო ქართულ პოეზიას, ემსახურო უანგრძნელი და ბატაცებით.

თქვენი სახეროლო დებიუტი 1987 წლის შედგა, როდესაც ურნალ „ცისერის“ დამატება „ნობათში“ პირველი ლექსები გამოიცვენეთ. მას შემდეგ თქვენი ნანარმობები ჰერონდულად ქვეყნდება ქართულ სალიტერატურო ურნალ-გაზეთებში, გამოდის კალკე ნიგნებად.

თქვენ პოეტური კრებულები („სევდა უთქვენოდ გარდასულ უამთა“, „სულის სარკმლიდან“, „დამიმისხოვრე...“) უმძაბრესი განცდებით და ვნებებითაა დამუხტული და რა გასაკირია, თუ ისინი მკითხების მონონებით და ალიარებით სარგებლობს. დიდი ადგინენური ტეკივლები ლაიტომოტივები გასდევთ თქვენს ლექსებს და ბევრ რამეზე გვაფიქრებს. ამ ლექსების ლირიკული გმირი ხომ სიყარულისთვის, ბედნიერებისთვის დაბადებული უფლის მხევალია, რომელსაც არაერთხელ ატკინეს გული, რომელიც კარგად ხედას, რომ რჩმენა ქრისტეს გაბზარული ლავინივით გმირა ბალდებინებ... სულმი დარღვე და ვაება ედვრები, იმის გამო, რომ მის საფეხურებს უფლის კი არ ეძებდა, არამედ გულხენები დედინაცვალი, წუთისოფელი რომ ჟევია სახელად. და მინც არა გაბოროტებული, მაიც ადალიბულ სიყარულს ელოდება. ამ ერთი შეხედვით ასეუტი ქალის ნიბის მიღმა აცარცახებული, ათიროლებული, სიყარულის მექანიზმებისთვის მზადება, რომელსაც შეუძლია შირაქში ნაბარტყი ხობის ბარტყის და ვაება... სულ ახლასან ცალკე ნიგნად გამოიცა თქვენი ვრცელი მოთხოვა „იასე ხირსელი“, რომელიც თავის მეოთხევლის ელოდება.

თქვენი პოეზიის საუკეთესო ნიმუშები ითარგმნა ფრანგულ, ტელეტურ, სიმუზრ, რუსულ ენებზე. ისინი შესულია არაერთ ანთოლოგიაში. მათზე მრავალი სიმღერა შექმნილია.

მთავარი რედაქტორი ხართ აღმანას „ჩვენ – რუსთაველებისა“, რომელიც ქვემო ქართლის ქართულობის პოპულარიზაციის უკეთილ-შობილს სჯემეს ემსახურება.

დიდხან ენეოდით ნაყოფირ პედაგოგიურ მოღვაწეობას საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, ახლა რუსთავისა და ქვემო ქართლის სამწერლო ორგანიზაციის თავმჯდომარედ მოღვაწეობა და ძალლონება არ ზოგავთ ამ ურთულეს რეგიონში ქართული სულიერების განსამტკიცებლად.

გვახარებს, რომ თქვენი მწერლური რუდუნება იღია ჭავჭავაძის, აკაკი ნერეთლის, ვაჟა-ფშაველას, გალაკტიონ ტბილის, გოორგა ლეონიძის სახელმისა და „შიოთაბის“ პრემიებით აღინიშნა.

ჩეგნო მარინე!

კიდევ ერთხელ სიყარულით გილოცავთ საიუბილეო თარიღს დიდებულ შემოქმედსა და პიროვნებას, გისურვებთ დიდხანს სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას და ახალი პირგზური მწვერვალების დაპყრობას.

საქართველოს მწერალთა კავშირი

შავაროს სათხოები

დასჯილი მინდვრები მომდევენ ბარბაციო, საპრალო შრომანაც ზედ გულზე მაგდია, „ოსანა! – ჯვარას აცვით!“ „ოსანა! – ჯვარს აცვით!“ ზეობის უამი თუ სიკედილის ბანგია.

ფიცნაჭამ რაინდთა ღალატი უგვანო უმზეო გულების ალლუმი მგონია, ოდესაც მაგ ხალხის გაგრია, უფალო, და დღესაც სამართალს ოქროთი წინიან.

როდის ხართ მართალი, საიდან სადამდის, ჯილდო და საჯელი სასწორზე ნანაობს, პაპათა ცოდვანიც ეისრამდე გადაგვდის, ახალი როგორდა ვიტვიროთოთ, მამაო.

როდემდე ვებრძოლოთ ამ ქარის ნისქილებს, ნეტივ მათ, ვისოვასაც ჯილდოს სიკედილი, ჯვარცმა და დოზანა სიცოცხლემისჯილებს – პოეტთა სულიც ხომ მათშია მითვლილი.

გუგუნებს ზარები - გასრულდა „ოსანა“, გოლგოთის უამია - მლოცავენ მნათენი, გმადღობით, რომ მატარეთ სულუშეუმოსავად სისხლიან მინდორზე ყაყაჩის სანთელი.

აათივაბა

სულმი ხვატია და ვეკატეხილობ, ბაზუმის ზეცას ვეზინგურე, ბოდში, ყისმათასეტყვილო, მამის სახლო და ეზო-ყურე

ახლა რომ ჩემში მორევია, ზღვამ როგორ დანთქას, სვეტიალო, შენ მანდ ეკალი მორევია, მე კი ბულვარში ვეტილობ.

ჩათავდა ლამის სამი წელი და თითქის უცხოო გერვენები, კიდეც დამწყევლე და გამინერე, ლირის ვარ, ღირსი შერევენების.

დღეები უქმად მეპარება, ანჯახი დროება შავრაზმელობს, არმი იყის ნეტარება, დედ-მამის კარის ჩამრაზელო.

მეტყვან, ბედთან რად უმძრახობ, ქონება განა თხრად ყრია, მაგათ რა იციან, ნაფუძარო, უყრმო სასახლეც რომ ქოხმახია.

ნუ მიმზერ აგრე მომდურებით, ჩენს შეყრას ისევ უამი ჩქარობს, მლოცავენ შენი ქონგურებიც: „ობოლი არვის დაგვიზაგროს“.

ვა, თუ ფუჭად ილოდინე და ეულს ვეღარ მოგარე, ისევ ტკივილებად მილოგინებს ხსოვნა - უსხეულო მშობარე.

მანდ რომ ჩემი ყრმობა იასამნობს, ვიცი სალარნაკედ განირიავენ, შენთან ამყოფებით, რომ გაილასარის, ვიდრე ზეობიდან სამიმრამდე.

რედ ადგინენ ილოდინე და ეულს ვეღარ მოგარე, ისევ ტკივილებად მილოგინებს ხსოვნა - უსხეულო მშობარე.

მანდ რომ ჩემი ყრმობა იასამნობს, ვიცი სალარნაკედ განირიავენ, შენთან ამყოფებით, რომ გაილასარის, ვიდრე ზეობიდან სამიმრამდე.

სუნთქვა გამაგონე შვილის, სიო მაგ ზეციურ ჰანგთა, მერე ერთ მშვენიერ დილით ლოცვად დამაყუდე კართან.

ლიბოდ მომიქციო ძვლები, ანდა გამიყენე ბექობს, ოლონდ დაკარგული გზები ისევ მაპოვნიერ, დმერთო!

მარინე ცხვედიაშვილი

თანული (ნანა) გუნია

ნანული (ნანა) გუნია

უფალს

თაყვანს გცემ მთელი გულით და ულევი სიყვარულითა, სიცოცხლის ხალისს შენ მაძლევ და მაესებ სიხარულითა.

რა კეთილი ხარ, რა ტკბილი, თავს გიხრი დიდი კრძალვითა, ეს დღემდე შენით მოვედით, შენი მადლით და ძალითა.

სამშობლოს ჩვენსას დღეს უჭირს, ფეხზე ვეღარ დგას მყარადა, დაცარიელდა სოფელი, როგორც მთას ისე ბარადა.

შიშა შეიპყრო ნაწილი ხალხი, დიდი და პატარა, ძალა, უნარი არ შესწევთ, რომ გაუმკლავდნენ სატანას.

უფალო, ქვეყნის შემექმნელო, მოფინე მადლი, წყალბა, რომ დელებურად ისმოდეს მამულში ქართველთ გალობა.

ისმოდეს ქართველთ გალობა, არა ხარხარი უცხოთა, ნუდარ მომასწრებ მამულში თავი რომ ვიგრძნო უცხოდა.

მამულიშვილი გვიმრავლე, გთხოვ, მიქართველე ქართველი, უკურთხე საღი ხედვა და აზრი, გონება ნათელი!

რომ გაარჩიონ მოყვისგან მტერი, ბოროტი, ცბიერი და ერთმანეთის გატანის სიყვრულით გვყავ ძლიერი.

უფალი, შეგთხოვ, ისმინე დალადი ცოდვილ მხევლისა, გადამირჩინე საქმობლო წყეულ ეშმასგან შერისხვას.

შენ დედოფლიალო, ცის, ქვეყნის და წყაროვ სინმინდისა, ბანათობლელო ვარსკვლავო, და ბჟევ ცხოვრებისა.

ნუგების აღმაცებელო, სალბურნო ჩვენი გულითა, განმქარებელო დარდის და მომშუშებელო წყლული.

შემი ნატანჯი სამშობლო გადამიერად და დალოლვილებად გადაერთო, ანდა როგორ იტანს სული, როცა ხედავს ამდენ ქართველი.

